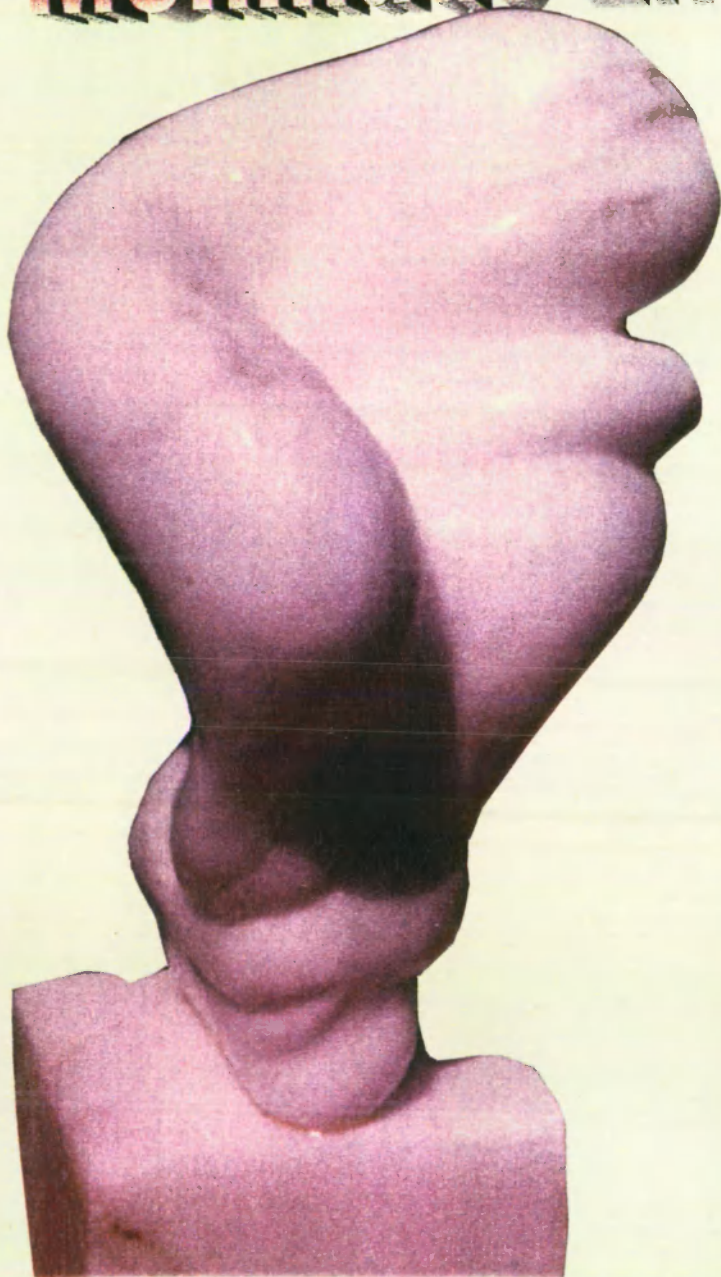

Mehmûdê Eko

Ç
e
n
d

Ç
i
r
û
s
k

Pengek ji kurte çîrokan

Mehmûdê Eko

ÇEND ÇIRÛSK

Pengek kurteçîrok.

Ji bo pêwendî yê û daxwazkirina pirtûkan, dikarin li ser vê
navnîşanê ji mere bişînin:

A. Hasenjäger, Lutherstr. 35, D-30171 Hannover

Bi Almanî jî hin ji kurte çîrokan hene.

Mehmûdê Eko: Çend Çirûsk,
Almanya 1999

Wêne ya qabê:

Hunermend. Bîrahîmê Eko.

Wêne yên hundir:

*Hunermend. Seûd Ahmed û hunermenda
elman. Kuvî.*

Rêzkerin: M. Eko.

Serrastkerina rêzimanî û lêveger:

Rojnamevan û nivîskar. Silêman Alî.

Deranîn:

Agniz Hazin Yêger

Hemê maf ji nivîskar re parastîne.

1500,

çapa yekem, adar 1999.

Diyarî

Mamosta Behzad! Ez dizanînu, canê te
di gorê de jî venahewe û natebite. Diyarî
wan rojên xweş gava te ez fêrî vê
nasnameya bedew dikirim û gavên min
di meydana Kurdîyatî yê de servast
dikirin. Diyarî bêcîrî û serhişkîya te.
Mamosta! Herdem wiha bi serê me tê,
mîrîn her tiştê xweş jî nav destên me
dîrevîne. Diyarî canê Roza te, ku xwe
kirîye fenerek jî herdu çîçekên we,
Berzanî û Bêrîwanê re.

Diyarî ew kesên, ku şiyar diman heya
berbangê, da em karîbîn bi xweşî razên:
dê, bav û bi taybetî xweha min Sûadê ya
ku ez xwedî kirim .

Diyarî Agniz Hazin Yêger, ku hişt ew
pîntûk ruhî yê bibîne.

01-03-1999, Mehmûdê Eko, Almanya.

Naverok

<i>Ez jî rojekê ewîndar bûm.5.....</i>	<i>13</i>
<i>Goristan.14.....</i>	<i>27</i>
<i>Kûjan ez bûm.28.....</i>	<i>39</i>
<i>Çend Çirûsk.40.....</i>	<i>43</i>
<i>Dema hebûn hat.44.....</i>	<i>51</i>
<i>Ez jî te hezdikim.52.....</i>	<i>55</i>
<i>Erê gelokê.56.....</i>	<i>59</i>
<i>Carekê çû û nema hat.60.....</i>	<i>63</i>
<i>Serşoka gunehan.64.....</i>	<i>66</i>

EZ JÎ ROJEKÊ EVÎNDAR BÛM

Xuşîna daran pîrr bi guhên min xweş dihat. Dem payîz bû, dilopên baranê dîmenê guroverîya gola avê qulqulkî dikirin. Ez bi wê dîmenê pîrr kêfxweş dibûm, nexasim dema ku dilopên jê bi ser pozê min de dişemitîn. Hîno hîno ba bi hêz dibû, libên baranê girtir dibûn, xurexura baranê jî canê min re dibû mîna kêfxweşîyeke nediyar. Ez jî mîna wan çûkên xwe dabûn ber sitara, di bin çuqlîkê de yan jî di bin perrê daran de, xwe ji baran û şiliyê diparastin, tevî ku payîzê tu şîmê bi daran ve nehîştibû.

Dengê bê bi sistayî xwe ji guhê min qut dikir û baranê dilopên xwe kêm dikirin. Rojê bi payebûn sîtavên xwe dikirin diyarî û dengê çûk û çivîkan li wê daristanê dibû mîna sîmfoniyekê. Her dever di evîna wê kurtedemê de dijiya. Bi wê sistayê re dar û sipîndar û hertiştê

heyî ji jiyane re dibûn qurban. Xelekên ewan li dor hev dicivîyan û bi nazî sirûdên paşerojê dastiran. Rojê jî her û her em tevde bi nazikiya xwe pîroz dikirin. Ji nişka ve dengê rewan ez bi gotina xwe sist dikirim. Guhên min bawer nedikirim, ku ew deng dengê wê ye:

- Tê ta bigre, were laşê xwe zuha bike.

Ez şaş û gêj dibîm, gelo ewe yan na..!?
Di nav van pîrs û bersivên de ew digihîşt ber min. Bi zîvirandina xwe re, ku ez çî bibînim: dêmên gulgulî nûna da sêvên sor, sînga bel û fireh. Dilê min bihêz dikire kurpekurp û mejiyê min di cih de ji min re digot:

- Erê, ewe.

Wê destmalkek ber bi min ve dianî, dibêşişî û digot:

- Zaroktî nema bi te dikeve, yê wê te zarokên wan hene..!

Min di nava xwe de dixwest, ku hîn û hîn axaftina wê berdevam bibe, lê mixabin ew herdem bi kurtî diaxivî. Min dixwest, ku baran raneweste, lê mixabin baranê jî hêviya min dibirî. Destmalk bi nermî di ser dêmên min re dibir. Carna destên wê dighane destên min, lerz bi min dixist. Wê hingê min dixwest ez wê himbêz bikim, tevî ku min nizanibû bê ew bi çend salan jî min mezintire. Min hest dikir, ku ez û wê jî demek kevin de hev nasdikin.

Bi destê min digirt û maç dikir. Bi maçkirîna wê re min tê derdixist, ku hestên min û wê yekin. Bêhemdî destên min dighane sînga wê, hingî lerzek bi laşê min diket. Ew cara yekem bû, ku ez bi xweşiya jiyanê hest dibim. Ji sedya min serê xwe berdida ber xwe û nema dizanî çawa xwe jî vê fedyê derxim. Nizanim, dibe ku ew cara yekem be ew jî wisan hest dike. Min bi awirên xwe nerîneke

*kurt û tirsok jê didizî bê çawa lêvên xwe
gez dike. Di hinavên xwe de ez dibûm
mîna pizotekî êgir û mijandina lêvên wê
ji min re dibû hêviyeke bi saz.!*

*Ew lêvên sorî erxewanî, te jê bigota
xwêdê ji xwe re neqîşandine. Wê
kurtedema bêdeng gelek tişt di nava min
û wê de dizandin. Ew bêdengî di dilê
min de xweş dimeya, nexasim dema ku
destê min di destê wê de û em hêdî hêdî
birêdikestin. Wê demê ez dighame
haweriyekê, ku ew jî di hinavên xwe de
mîna min dikele. Li nîvê rê ez dame
ravestandin û bi dilzarî ji min re got:*

*- Te çi hela xwe firotiye min? Ez bi gelekî ji
te mezintirîm! Heger min mêr bikira wê
anha zarokên min bi qasî te bana..?*

*Hingî weke ku hinek kwîzek av bi ser
min dakin, ez di cihê xwe de çurîsî
dimam û xweziya min di qirika min de
dima. Tirsî min ew bû, ku ew wisa ji*

mîn re bibêje.! Dibe ku wê jî tiştin dixwestin, lê ji ber vê yekê newêrîbû eşkere bike. Tiştê hate ber devê mîn ev bû:

- *Hezkirin, biçûk û mezinan ji hev nas nake.*

Bi gotina mîn re dêmên wê diwebûn, mîna gulekê ku di bin berfê de be û buhar bi ser de bê. Bêdengî dibû mêvanê çavên me yên ji bendewariyê westyaî. Wê piştî mîn dida qurmê darekê û bi xezeb xwe bi ser mîn de diçemand. Herdu lêvên me mîna du libên şekirî di nav ava jiyanê de diheliyan. Nizanim çawa çêbû, mîn ew himbêz dikir û me xweşiya xweristî dida hev.

Evîna me, agirê di nava me de, nêrtî û mêtîya me, em di buhuştî xweşiye de radimedandin. Hemû tiştan di wê daristanê de bêhna me werdigirtin. Bi nazî digot û kenê bêhemdî li ser lêvên wê dibû cihê pîrozî yê.

- *Te ya di dilê xwe de bi cî anî? Nihî tê çi bikî, gelo tê bikî bîranînek yan..?*
- *Min di nava xwe de dixwest ku gelek tiştan jê re bibêjm. Min dixwest bibêjm: „Hê jî zû ye, nihî neçe“, lê di gotinên wê de matmayî dimam! Bêhma xwe diberda mîna mirovekî, ku ji palê hatibe, wisan westyaê bû. Dîsan li min dizîvirî û bi fixan xwiyânê dikir:*
- *Bela ev roj, şahî û ev xweşî bibin nameya destpêka evîneke negihştî. Bila bibin gilokên berfê û di nava me de şûnek bin.*

Di bin çavan re dînerî û piçekî diponijî, dîsan bi ser gotina xwe ve dikir:

- *Payîz herdem payîze, tucaran nebûye û ne jî dibe buhar! Pelên nazik û rewan ji şaxan didize, tezetî ya pel û şaxan, ku di buhar û havînê de cihê xweşî û hênîkbûnê ye bi nazî diglêne ber destê xwe û wan hildîweşîne ser kenarên kolan û kuçan, ji jiyane vedqetîne.*

*Ez di axavtina wê de pîrr mijûl dibûm,
nizanim çima wisan digote min, gelo çê
li xwe dikir, yan çê li rojên ku tên dikir.
Me xatir ji hev dixwest, her yek ji me bi
alîyekê ve diçû, bêyî ku em ji hev re
bibêjin, çilo, yan çarwa, yan li kîjan
deverê emê dîsan hev bibîn.*

*Demek dirêj dikete wê navê, rojekê ez ber
bi daristanê ve çûm, lê mixabin min tu
kes nedît, çiqasî mam, lê kesê ji min
nepirsî û negot:*

- *Kuro! Ma tu li benda çi rawestyayî
mayîye?*

*Her roj ew ma karê minê ji sibê tanê bi
êvarê. Ez bibûm nerînuvanê paşerojeke
nediyar. Her gotinek wê ji min re bibû
destanek. Ew hestên ku em gihandin
hevdû bibûn pîroziyek di nava min de,
bibûn sibeheke sar û seqem ji evîneke
negihistî re, wekû wê got. Nizanim bi
kude çû? Gelo ji xwe re mêrek kir, yan jî
ji vî warê barkir..?*

Mixabin dosta min nehat û nehat. Ew daristan dibû cihê zayîna wê evîna biçûk, ku negiha zanê û beravêtî bû. Payîza wê bibû damarên min, ew çû, lê ez li şûn xwe hebûnek payîzî di dilê buhareke geş de hiştim. Bê hêvî, bê soz di pêxîla jibîrkinê de hiştim, weke kewekî bi tenê di dava mirovên xwe keve, bê çare li ser xwe sirûdan biafirîne û ji xwe re temenê xwe bilorîne.

Gelek caran bîranîn dibin xwekujê xwe ji bo jiyana di bîranînan de bijî. M. Eko

GORISTAN

Ji bo Rûyarê Amedî û Ebdilhefiz.

*Dem payîze, icacok li rîyan zîz dîkin.
Roj li nûrojê ye, dijiware bi tîrêjin
tebaxî. Ji dûr ve rewrewok mîna deryan
pêlan vedide. Dar û sipîndar pelan
diweşînîn ser kêlekên rîya, mîna berrekê
di wê navê de hatibûn raxistin. Weke
gemîyan vîzevîz bi çuqlî yênan daran diket.
Di deştek fireh û dirêj de çend Keleh û
Kavlên, ku ji demek dûr ve xopanbûyî,
diyar bûn. Di kêleka keleheke mezin de,
nûgotîstaneke ji min re xwîyanî dîkir.*

*Ez ber bi gorîstanê ve çûm, kurtedemekê
rawestîm, raman pîrr kûr û fireh dibû û
pîrs dihatin mejî bê kelem û nabûn.
Nêzîkî kêlên nûvoco dibûm. Yeka şîkestî ji
wan awîr dikşandin ser xwe. Ew kêla
mezin tiştê ku jê mabû mîna latek biçûk*

bû, û yê mayî ji kêlê tu kes nîzane bê kanî, yan jî kê veşartîye. Bêhtir nêzîkî wê dibûm, û min temaşe dîkir bê ka çi li ser nivîsîne. Çend gotin jê hatibûn qetandin, yê nî mayîn bi tîpîn hûr li ser kolayîbûn: „piştê zû bi zû veneke, ciwanîyê jî dest xwe bernede“. Piştî çend xalan gotinî dîtir hebûn: „Bext ..Reş ..Dem Çûye..Li.. Çend tîpên kurtkirî jî hebûn, K..O..D..B..A..?“.

Li ser goreke dîtir nivîsîbûn: „Milet mîra çêdikin , ne mîr mîletan çêdikin“.

Serê min wisan di wan ramanan de gêj dibû. Di wê sawê de piçekî paş de dîvegeriyam. Ji nişka ve dengê dibû zîzok, li bin guhê wan kelh û kavlan dîket, ezman jî ber dihejya. Ba bi hêztir dibû û jî xwe icacok hew dihat dîtin. Wê kerş û gemara li nav wan dera bi jor dixist, li hev badida û bi dîr dixist, tenê bigota giha ezmanê heftan...

Ez di cihê xwe de çûrisî dinaman. Raman
û lêvîyên min hildirveşîyan. Ez di cihê
xwe de dibûm wekî mîx, dest û cogên
min ji ber xwe ve dalerizîn. Dengêkî
qube dihat guhên min:

- Te çi divê lo..?

Dev û lêvên min zuha dibûn û dîsa
deng dihat:

- Ma tu çi vediperixîne kuro?

Xwedîyê deng ber bi min ve dihat, kifşek
por li serîkî mezin, riheke dirêj, simbêlin
badayî li çep û rastî dêman, avirîn
dijwar nîna birûsk û tavon jê der
diçûn. Wisan digot û çawa qad ji bin
min vedidizî. Min dixwest bersivê
bidême, lê mixabin zimanê min dihate
girêdan. Berya ku ew bighêje ber min bi
çend gavan, min digot belkê ez di bin
qadê de dirim. Rengê wî û yê axê diketin
nav hev. Saw bi min re çêdibû, çogên
min ez dixapandim, lê min bi zor hêz
digirt û bersivê dida yê:

- *Ez Kurdim!*

*Keniya, kenekî bi hêz, keleh ji ber
dihelijyan, mûyên serê min ji ber
radibûn. Bi dengê xurt serê xwe pêre
diheland nabûna xwe diyar dikir.*

- *Şerme ku tu dibêji ez Kurdim!*

*Min xwe nedigirt, ji gumanan sed pirs û
bersiv dihatin mejî yê min, min berê xwe
dida yê:*

- *Ez Zeredestî û Mîdî me.*

*Awirin diwar di min vedidan û dîsa
digot:*

- *Kurd narevin, zeredestî paşde venagern,
Mîdî ranakevin hey te xwelî li serê min
kiro!..*

*Bi gumanek mestir û hêvîyek ji berê
bilindtir, min jêre got:*

- *Qet ne şerme, qad dibêje, dest û çiya
dibêjin.*

Min destê xwe ber bi goristanê ve dibir û bi ser vedikir:

- *Mam! Goristan dibêje, Keleh û Kêl dibêjin, ezman bi payebûna xwe dibêje, zar û zimanê ku ez û tu pê diaxivin dibêje: „Ez Kurdim“.*

Pirr bîn teng dibû û destên xwe bilind dikirin, weke dêwekî bû, çeplîn dirêj û qelew li geudekî mezin. Bêlma xwe berdida, dibêşî û bi nazî û dilovanî ji min re digot:

- *Kurê min Kurdîyatî ne axavtine. Ezê çend tiştan ji te ra bibêjim û wekî civaka kurdan bi şermî û ne şermî bibêje erê yan na. Gulên xwe xweş bide min, ji bilî carekê ji te re nabêjim.*

Di hinavên xwe de ez tevede dibûm gulî, min pirr dixwest ku ew zû bi zû wan gotinan bibêje. Bi razîbûnek mezin û hêvîyek bilind wî berê xwe dida min:

-Ma şerme, ku di civaka kurdan de keş bê mêr bimîne?! Ma şerme, ku dara te ya evînîyê ber negre, yan ber bavêje?

Her wisan ew dipeyivî, nizanîm çima wisan bi min re dihat xwiya kirin, mîna ku min di jiyana xwe tevî de heskirin nekiriye. Tevî ku gotinên wî hêsanbûn, lê bi min gelekî mezin bûn. Di mejiyê min de mîna hevîr tîrş cihê xwe mezin dikirin. Wî bi fixan û azar berdewam dikir:

- *Ma naxwe şerm çilo ye, yan çawa ye? Ma gelo ne şermeke pîrr mezine mirov nizanibe bi zimanê xwe bixwîne û binivîse, gêografîya xwe, dîroka xwe, kultûr û keleşora bav û bapîrên xwe nizanibe? Çawa devê te digere û tu dibêjî „Ez Kurdîm“? Kurê min! Mirov carekê tenê li ser rûyê zemînê dijî, tucaran û di tu deman de nebûye, ku mirov du caran dijî. Bila wê carê bi serbilindî be.*

Du rondikan xwe dikirin cot û xwe bi ser wan dêmên weke kendalan de diherikandin, firefir pê diket, hew xwe digirt. Piştî xwe dida min û bi mixabinî digot:

- Bêtirs bide dû min, ezê te şanî te bikim!

Bi wan gotinên xwe yê mezîniyan weke, ku gwîzanan li laşê min bixe, bi saw ez sergeşte dimam. Di navbera deryê zanîna xwe û ya wî de, di nav rûpelên welatparêziya xwe û ya wî de, behîtî dimam û min jî xwe dipirsî: „Gelo ma ew çi Kese?“. Lê min tu bersiv nedidît. Nexasim dema ku li min dizîvînî û serê xwe jî min re dihejand, ez di ramanên wî de nedighîştim.

Li me dibû êvar, tîtik û tilûran, çûk û çivîkan bi şahî çêveçû dikirin, ber bi hêlînên xwe ve difiryan. Tîrêjên rojê jî bin ewran xwe berdidan ser kendal û newalan. Aso ber bi windabûnê ve diçû.

Sistiyekê ez digirtim û min ji xwe dipirsî:

- *Gelo em bi kîjan alî de diçim, rojhilat, rojava, çep yan rast?*

Newalek dikete ber me de. Xaçirêkeke zirav ji serê xirbekekî dadiketê. Bêhmeke pîs û genî mîna bêhma miraran jê difûrî ya. Li ber latîni mezîni yek darîne pîrî kevnar, ji ayên demê, pişt xûz kiribûn. Newaleke kûr tiştêk tê de nexuyabû. Li jorî wê çiyayên bilind bûn, di binjê re gelî û zinarbûn. Hin tebayên bêmirês xwe ji ser xaçirêkê vedidizîn, bi bazdan li pişt xwe jî ne dimeyzandin. Hin jî wan bi zikkîşkê û hin bi çarlepan, xwe ji devên qijal û kundan diparastin. Ew jî mîşkave li min zivirî, kenî û got:

- *Netirse ev newal newala...!!!*

Min ji xwe re digot, dibe ku ev mirov dixwaze min bitirsîne, lê çima? Yan jî

dibe ku ev ji cinan be, dixwaze min
birevîne nav mîletê xwe! Ez sist dibûm,
dêm li min zer û sor dibûn, hem ji tirsâ
û hem ji fedya tirsê. Tirsâ min duqat
dibû dema, ku çavên min li hestîyên
mirovên diketim. Çend gavan bi pêş de
meşîya, li min nerî û beşîşî:

- Virde were ji xwe re li xwe binere, bê ka çi
halê te ye hey Kurdê belengaz, pesindarê
şewat û qira xwe!

Ez li çi bînerim û li çi nenerim, gor li pê
gorê hatine rêzîkirin, ji hawîr dor ve
hatibûn xemilandin, bi hemî rengên
hebûnê hatibûn neqîş kirin. Di ber gora
yekem de kêleke zêrîn danîbûn. Qevdek
ji gul, rihan, binefş û sunbilan danîbûn
ber. Haletê cot, kum û koloz, dasek û
cewdikekî avê jî li ber bûn. Bêhnek pîrr
xweş jê difûri ya, xemleke, ku çiqas bê
gotin wê kê m be. Keziyên reş û zer pêve
daliqandibûn. Çend nanên tenûrê li nîk
wan jî şaşîk û cibe, tiving û rextêkî jî

hev vekirî û tembûr û bilûr jî di binya wan re bûn. Ez jî nerînê têr nedibûm, di cihê xwe de sergeşte dimam!

Ez diketim damarên mîletekî. Gelo vaste, ku ew mîletek e..? Ez diketim sarweke bê guman û mejîyê min weke, ku zixt lêkevin di pîrsê de bû.

Gora duwem jî ne kêmî ya pêşî bû, lê ew tev de bi xwîn bû. kilîtek mezîn û dareke bêmirês jî li nîk wêbûn. Wî serê xwe dihejand û destên xwe bi çavên xwe dixist.

Em ber bi ya dî ve diçûn û me didît bê ew çiqasî sipehî bû. Li derdora wê kaniyek biçûk diherikî, masîne rengîn têde digerîzîn. Serên marekî û çar bazan li ser kêlê bûn. Çend tilûran xwe li ser kêlê danûbûn û bi fixan dixwendin. Şal û şapik li nîk denekî avê bûn, çi aveke zelal û hênîk.

*Gelek tiştên xweristî li ber gorê hebûn.
Ew jî her li ser serhejandina xwe
berdewam bû.*

*Gora dîtir nûjen bû, şînkayê nû rehên
xwe diberdan ber wê. Kêleke ji zêr di ber
de danîbûn. Destekê ji zîv bi pirtûkekê
girtibû. Çend wêne û çend pût li dor wê
hatibûn rêzkirin. Serê pênusekê ji
komerê hatibû çêkirin.*

*Gora di pê re ji herdû alîyan ve vekirî
bû, tijî laşên kevokan bû. Ji xwîna wan
min nema zanîbû gelo ev kevok sipîne
yan..? Her ku awirên min û wî li hev
diketin min bala xwe dida yê ku çavên
wî ji girî sor bûne. Wî berê xwe dida
min û bi dilovanî û hisret digot:*

- *Ka were em dengê xwe bikin yek. Ku deng
bû yek wê li vêderê bibe seyran û sema,
wê bibe jîn û hebûn, wê ev gor tevde
vebin. Ewqas hestî wê bi goşt û can bibin
û wê bibne pêşmerge.*

- *Emê deng bighînin mîlet, ji bo zanînê, yekîtî û hişyariyê. Bighînin pênuşê, aştîyê. Emê vê newala genî û veşartî bikin buhuşteki li ser rûyê zemînê. Soz û peymanên xwe bi cî bînin, kezîzer û çavşînan pîroz bikin.*

Dema ku wisan dinêrî û digot, sawê ez digirtim, min bi awayekî rewan û ciwan jê re digot:

- *Ez bi te re me , lê pêşî pîrseke min heye eger tu bibexşînî.*

Çawan xwêdan jê dirijîya û min ji xwe re digot belkî ew li ber çavên min dibe mîna rewrewkê. Wî xwe dida kêleka min, li ezmên dinêrî û digot:

- *Fermo tiştê tu dixwazî pîrs bike.*

Ez di himavên xwe de hemû bûbûm pîrsek, min got:

- *Tu dikarî ji min re bibêjî tu kêyî, tu çiyî, tu hebûnî yan ez ne li hiş xwe me?*

- Ew kenêya û bi tenazî got:*
- *Nûka tê bi çavên serê xwe bibînê, ka ez çime.*

Me deng dikir yek û me dest dixistin destên hev û me bang dikir: „Kurdo rabe ser xwe“. Ew newal ruhî dibû, pêşmerge radibûn ser xwe, baz difîryan, zanîn hişyar dibû, kilîl û dar winda dibûn, kevok difîriyan. Em di wê xweşbûna xweristî de bûn, lê min li kêleka xwe dinerî ku vaye hevalê min bûye mistek ax ji nav destên min tê xwarê.

Ez bi ser de daqûl dihatim û min ew maç dikir, ronahî bêhtir jê der diçû. Ji nişkave reqîna tav û birûskan, dengê vizeviza bê dihat û pêre pêre baranê didayê. Xuşîn bi hemû tiştî diket, co û cobar, çem û gol, newal û deşt tije av dibûn. Tu tişt li ser rûyê gerdûnê nedima ji bilî Cûdî. Piştî keskesor dibû padîşahê wê kurtedemê.

*(Ji efsaneyên rojhilatê, yên şîndar,
ez tême ba te.*

*Ji ba „Dewrîşê Evdî“,
û ji vê newala şîndar, ku bi xwîmê hatiye
avdan,*

*Ji Çiyayê „Sîpanê“
Ji dengê „Siyamend“
Û dilê min perçekirî ye.)
Hamid Bedirxan.*

KÎJAN EZ BÛM, YÊ ÇÛ YAN..?

Ji bo Eliyê Xalo û Berzan!

*Bi rawestandîna bê re xuşîn ji guhan
qut dibû. Ew kurtedem pîr kurt dibû.
Yek dilopên baranê ji ser dêmên pel û
çuqliyan dişemitîn. Dengê çûk û
çivîkan, bêhna daran, rengê qadê, tevan
hêlînên bîranînan di nava min de
çêdikirin.*

*Rawstandina bêdengiyê di nava min de
vekolînek dikir. Ezê li çi temaşe bikim?
Min nizanîbû. Gelo li xewnên xwe yên
talan bûyî, yan jî li hêvî yên efsane yî.*

*Dengê bêdengiyê tabloyên serjêkirî
dianîne sema. Ez jî her di buhara xwe
ya çilnisî de, di çavên nêrgîzan de, di
kulîlkên bejî de diramiyam. Carna
tenêbûna min ez dighandim dînbûnê, lê
hêrsên jiyanê ez şiyar dikirim.*

Ji roja, ku ez ji welatê xwe derketime û poşmanî mêhwanê mine. Ez û xewê bûne dijminê hev û dijminatî ya me gihaye bêminetîyê. Weke her mirovekî, min jî dixwest razê, lê mixabin xewê ez dixistim buxçika jibîrkirinê.

Ez û kevîyên derya bakur (Behr el şemal), ez û zuxurên dilpola dibûn hevalên hev. Min û pêlan hindek gazin û gilîyên xwe bi hev dikirin. Min çavên xwe li himan digêrand da ez tiştne xwe jî wan re bixwînim, lê mixabin min tu kes nedidît, ji bilî pêlan, ku xurexuir û xwişîn bi dora min dixistin.

Li nik rawestegehekê rawestim. Mirovek berya min li ser rûniştî bû, serê xwe berdabû ber xwe. Bi rûniştina min re wî xwe hinekê da kêlekê, da ez bi xweşî rûnim. Dema ez rûniştim, min silava dayê, lê silava min bê sûde diçû. Hestên min di cihê xwe de diçilmisîn.

Wî mirovî ne li min nerî, ne jî guh da min, lê nizanim çima pîrsekê xwe di mejiyê min de belû kir:

- Gelo dibe, ku evê li kêleka min rûniştî ye Kurd be?

Porê wî reş, dêmê wî esmer û mad wî tal û tîrşbû, weke ku hinan jina wî revandibe, lê nizanim çima ez wiha hest dibûm ku kurde. Bi leqerî min re, wî jî awirên xwe bi şikenandin, beşîşî û ji xwe westyaî li min nerî. Û dîsar pêşî xwe zîvirand. Min dixu gotinekê ji nav lêvên wî biblê hêviya min dibirî.

Min hinek kulîçe û qutîkeke awî tûrik derxist. Awirên min çûn ku waye ji xwe re bi min dîkene hindek mabû, ku ez sîlakê pihînekê deynêmê. Min ji „Ma gelo min çi kirêtî kiri wisan bi min dîkene“.

Ez mam behitê. Min di nava xwe de dîsan digot: „Dibe ku tişteke hatibe bîra wî û ji xwe re pê dikene, ne bi min dikene. Ma çî min û wî di nav hev de heye?“. Min hêrs da xwe û jê re got:

- Fermo bike bixwe, yan jî hinek ava sêva vexwe.

Li xwe dananî, ku bi min re bipeyive, wî tenê serê xwe hejand û nabûna xwe ji min re diyar kir. Hîna gepa min di devê min de ye, ez dicûm, ji min re got:

- Nûşîcan be birazê!

Bi rastî hingî min got: „Ez fetisîn“. Gepa min di devê min de mîna girêkek kuîr ma. Zimanê min yê biçûk rawestiya. Hestên min bi dînbûn lerzek dijwar bi laşê min xist. Mejiyê min rawestiya. Pîrsê di nava min de şax veda, ev bi çî zimanî bi min re axivî. Heger ez ne şaş bim bi Kurdî bû. Ez di cihê xwe de çurîsî mam. Bi dilekî xurt û jixwerazî bi min re peyivî:

- *Bixwe, nûşîcan be! Bixwe, vexwe û nepirse, kesî tiştekek jê nebiryê. Ez xweş dizanim bê çîma tu hatiyî vir. Tu li hinan digerî, ku tu bi wan re biaxivî, ji wan re tiştekekî bixwînî.*

Hingî min nan û cûtina wî jibîr kir, min daqurtandin ji mejiyê xwe winda kir. Min gepa xwe bi zor daxiste xwar. Hingî xwedê ket bîra min û min got: „Elhemdûlillah“. Çavên kesê li nik min zoq di çavên min de bûn.

- *Te tiştekek nexwar. Bixwe, xwarin ji laşê mirovan re pêwêste!*

Min hew zanîbû, ka ezê çî lê vegerînim. Min zanîbû ku rabûna pêlan û xuişîna avê pîrr pê xweş tê . Wî dîsa li min vegerand:

- *Tiştê ku tu pê dirame ez dizanim bê çiyê, ezê rê ya te kin bikim. Tu dixwaze nas bike, ez kême û ji ku te dinasin. Bera bêhna te hebekî fireh be, ezê tevî ji te re bibêjim.*

Min xweşik bala xwe dayê, ku tev de
limin hatiye: pozê wî, devê wî, çavên wî,
dirêjbûn û girsbûna wî, livandîna wî,
acizbûna wî..mûk ji min berneda ye,
wêneyek ji mine. Gelo bira yê mine?! Lê
birayên min wekû min tunene. Gelo
bavê me yeke, diyên me didone? Ev jî ne
raste, jî ber ku bavê min jî diya min
pêve jin nanîne. Wî jixwerazî ji min re
got:

- Ez Revome, ma gelo tu kê yî? Tu karî xwe
bi min bidî nasîn?

Min devê xwe ji bîr kir, gotin û peyv
winda kirin. Min nema bîra tu tiştî bir,
ne jî hat bîra min, ku navê min jî Revo
ye. Çavên xwe vekirin û bi dilekî tije kê
berê xwe da min weke, ku mirovek
dijminê xwe li tehtebejekê bibîne. Min
nema zanîbû gelo deng yê mine, yan yê
wî ye. Min xwe winda kir. Min dibilîst,
ku hin jî mirovan şev li wan digere û rê
ya xwe şaş dikin. Lê yê min ne herdûne
jî, min xwe winda kir.

Di nav bêbaweriya kor de, di gotin û peyvên wî de ez şaş û gêj dibûm:

- *Bese lo, bese..te ez kuştim, te ez winda kirim!*

Wisani got û gelekî bêluna xwe li min teng kir, bularêu temenê min diqurmiçandin. Bi rastî ez jî pîrr bînteng bûm û min berê xwe didayê, min devê xwe vekir û çavên xwe girtin:

- *Kuro qey tu dînê, yan jî tu xurifiyî? tu kê yî heya tu wisani jî min re dibêjî?*

Di nava xwe de ez carna pê dikeniyam. Yek carna min tere derdixist, ku ez ewim û ew jî ezim. Carna jî ew ne tu kes bû û ne jî tu tişt bû. Bîna wî pîrr teng dibû, dema ku min jê re digot:

- *Çawa ez û te yekin? Em ne yekin û ne jî dibin weke hev!*

Çiqasî min bala xwe didayê, ku şêweyên me wekî hev in, lê ez dimam behilî.

Dibe ku em herdû yek bin yan em herdû jî tunebin! Lê ne bese, ku em dişibihin hev, ev nabe tişteki belû: xwedê çil ji hevdû çêkirine. Bi gotinin pirr qelew raserî min dihat:

- *Tu mirovekî windayî ye, lê ez na. Tu mirovekî bêarmancî, lê ez na. Tu bê omîd û bê hêvî yî di jînê de, lê ez na. Tu di navbera çar dîwarên odekê de yî di Kampa penaberiyê de, lê ez na. Tu şerê xwe bi tenêbûna xwe re dikê, tu çi yî? Tu ne tişteki xwiyayî yî! Tu wekî êzingekî li zewiyekê avêtî be, heya ku hin lê rast hên û bi kêr binin. Wê wextê wê te bi agirê te kê û dax bikin. Tu çi yî? Tu ew tûmikên heshesûkê yên jibîrbûyîne li neqeba Xecokê û Hermê Hesen. Tu ew tirabêlka navbera Hilêlîkê û Til şîrê ye, ku di bin piyên leşkerên contayên rewrewkî yên bêmirês de hatiye temisandin, hatiye pêlkirin. Di hemî deman de, tu di her tiştî de, winda ye û dixwazî min jî bi xwe re winda bikî.*

- *Lê îro min dizanî bû, ku tê werî vê derê, lewra min xwest te bibînim, da çend gotinan ji te re bibêjim. Guhên xwe xweşik bide min! Divê tu xwe ji devê riya min bide alîyekê berya rojên min xelasbin, da ez bikaribim ji xwe retîstekê bikim.*

Ez diketim wê bawerîyê û min hest dikir, ku ez dibim mîna kuçekê di beyareke bê omîd de, dîsa jî min bêhna xwe dianî ber xwe û bi nazî jê re digot:

- *Ka çawa ezê ji te bawer bikim, ku tu Revoyî?*

Dema min jê re wisan digot, çavên wî sor dibûn û xwe kar dikir ku sîlakê bi min veke. Lê baş bû, ku ew zû ji ya xwe vedgerya, bêhna xwe diberda û mîna xweşîyekê xwe davête ser riwên wî. Min jî xwe re digot, Anha wê bibêje: „Pismam li min bubhurîne, qisûra min nemeyzîne, ez di gotinên xwe de pîrr şaş bûm“, lê wî dîsa berê xwe dida min:

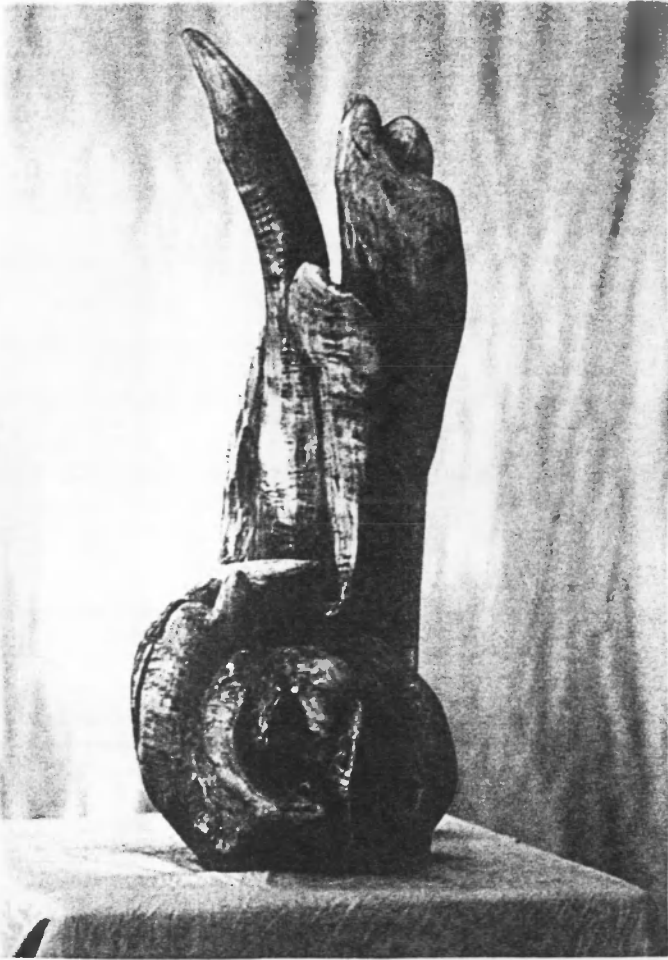
- Tu siwarê xewnên taqanbûyî yî. Tu hêviya niştimaneke berawêtî yî. Tu xwedîyê pênuêseke jibîrkirî yî. Tu di buxçikên şevan de ye, şevên ji rûreşî ya xwe bazdayî. Te xwe xistiye hûçkên xizêmezêran û wan jî xizêmên xwe jî ber te firotine. Bawer neke, ku mirov di welatê xwe de dibe reben û pepûk, dibe riswa û bazdayî. Bawer neke, ku mirov di welatê xwe de dibe penaber. Tu mîna bêhnên nêrgiz û endeko ye, di deşta Cezîrê de. Tu hêviya Qamişlo û Tirbesipî yê yî, gumana Amûdê û Serkanîyê yî! Ma ne wisa ye lo? Tu xwezîyên wan nefelên serjêrî, ew çiçekên bêavmayî yî! Tu tenêbûna mejiyê ezezûtîyê yî! Te jî kêjan himbêzê bazdayî? Tê li kêjan deryan raweste. Di ramanên te de ye, ku tê bi himbêzên beyaniyê şa bibî û xwe di buhara wê de vegizînî, lê di wê de jî va tu bûye pêkenîkê nezan û qeşmeran. Ma ez hîn û hîn jî tera bibêjim, yan ew besî te ye, da tu bizanibî bê ka çi bi serê te hatiye?

- Ez dibînîm, ku tu bi ya min bikî tê herî û li xwe bigerî, berkî tu xwe li ser sergoyan yan di qorzîkên kolanan de yan di keviyên deryan de bibînî. Vaye ez dirim û ez ji te hevî dikim, ku tu zûbizû xwe bibînî.

Dema ku ew çend gavan dimeşîya û hinekî bi dûr diket, min ji xwe re digot berkî ez ne li cihê xwe rûniştî bîm. Hîna min xweş atwîrên xwe nedabûn ser ji ber çavên min diket. Ez di cihê xwe de mîna mirovekî di navbera birîna can û ya laş de windabûyî dimam û pîrsekê xwe berdida mejiyê min:

- Gelo ewê çû ez bîm, yan ewê mayî ez im?!! Min jî nema zanîbû bê kîjan jî wan ez bîm.

*(Ga diure çerm dimîne,
mîrov diure nav dimîne. Ji gotinên Kardan)*

ÇEND ÇIRÛSK

Çiqasî birînên min vedibûn , ewqasî ez di agirê dûrbûna te de mijûl dibûm. Dema ku min û te bi destên hevî û omîdan digirt, dema me daxwazên xwe bi huçkên bêrîwanan ve girêdidan, dema şor û peyvên me belav dibûn û di sînorên humbekirî re derbasî her çar kenarên gerdûnê dibûn.

Min bi awazên tembûra honermendekî di rêkên Xecokê re bazdayî temenê xwe fêrî bendewariyê dikir. Te ez fêrî aramê dikirim. Heger hezkirina jî mirov bê kul û xem ba, wê ne çê ba. Care carna ev nalîn û hisretên di dilan de dibin arama gihştinê.

Derdên ku di çepkên xwazgînîyan de asê mane, kulên ku di çavên me de bûne golên ava genî, azarên giriyekî ku şopên xwe di dema me de wînda kirîne, dema ku me ezman bi awazên evîndariya xwe dixemiland, dema me şaxên arama giyanê bi sirûdên hebûnê dibişkuvandin. Hîngî dem istûxwar dibû û dibû kolê yekbûna me, lê mixabin niha demê xwe ji bend û benê me rizgar kiriye.

Lê ew yekbûn ji nuha bûye penaberek ji penaberên nebûnê. Çiqasî astengên dilbijyana me xurt dibûn, wisan em li derdora qehfîkên tîfîka bêçariyê dibûn demûşa şevên reş û me ji Yazdanê dilovan dixwest, ku carekê bi tenê gustîlka pêximber Silêman bi destê me bixîme. Lê Yazdan li ser sînorê jibîrîkirinê konê meşextîya xwe vekirtibû.

Li nik gorek bê kêl min û te hêsir dibarandin. Me daxwazên xwe ji kewan re dikirin bazbend û nivîst, lê mixabîn kewan war û hêlîn kiribûn kaviî, şatûl û bilbil bi sînoreû bêhatinê ve firiyabûn.

Heger hat û li warê pinpinâkên xwekuj konê serxweşiya hat vegirtin, dê gul, nisrîn û binefs jibo pozên serxweşa bibin qurban. Heger hat û li tuxbên hehecîkan hêlînên bendewarî yê xerakirin, dê co û cobar awa genû ji golan bidelînin. Heger ew hat û di ser agirê êtûnê re rawestya û ji nava xwe pîf da, dê aleke ji keskesorê rûyê rojê pîroz bike. Heger ew hat û şev ji rojê cuda kir, hingî dê sîtavên zêrîn bibin bêhnên xwedîtiyê. Heger hat û bi navê min banû min kir, hingî dê navê jiyanê û jîmê bête guhrtin û bibe navê te.

DEMA HEBÛN HAT.....

Jibo ye Mihemd Elî.

*Dar û sipîndaran bi nazê pesnê
xemla xwenî bişkiwandinê didan.
Gul, binefş, nêrgiz û sunbîlan
bêhna xwe bi şermînî diyarî
bêvilan dikirin. Çîçek û indeko
serê xwe bi dilşadî jî rojê re
diçimandin. ilbil û şalûlan rûyên
gulan bi dizî maç dikirin. Qadê
kirasê xwenî bûkanîyê bi payebûn
lî bejna xwe dikir û kemberek sipî
lî newqa xwenî zirav girêdida.
Şivan û kerîyên pez bi dilovanîya
zozanan şadibûn. Co û cobaran
golên avê di ser re dibirin û çiyên
bi serbilîndayî pesnê bilîndbûna
xwe didan.*

*Buhar ji xweristiyê re dabû cihê pîroziyê,
hertişt bi reuşa buharê ve dilhat girêdan.
Ez jî mîna her mirovê jîndar bi hemû
hestên xwe ve pê re bûm. Dema ku
bêhna nêrgiz û nefelan rêkên bêwila min
pîroz dikirin, hingî min xwe ji bo vê
xweristya çavfireh dikir qurban.*

*Di dema ku bişkojan li ser çuqliyan dest
bi rengîniya xwe dikirin, hingî ez bi
kêmasî ya xwe heat dibûm. Min dizanî
bû ku tiştêk jî min kême?*

*Bê erênayê ramanekê xwe di mejiyê min
de belû dikir û ez bi tenêbûnê hest
dikirim, tevî ku ez ne bi tenê bûm. Ez bi
guwaştina dilê xwe re pirr diramiyan û
min ji xwe dipirsî: „Ma gelo raste dilê
min neqrîskan lê dixê?“. Ez di navbera
van ramanan de navqetandî dimam!!!*

*Evîneke minî biçûk di dilê yareke ciwan
û belengaz de avîs dibû. Weke hemâ
evîndaran me ristên evîna xwe
darvedkirin, me omîdeke ciwan ji xwe re
avadikir.*

*Ev bû çend sal, bi rastî hew ez dizanîm,
nema xweş tê bîra min, lê ez dizanîm ku
dem buhar bû, min û wê kuç bi kuç
xanîkê evîna xwe ava dikir, me hêvî û
dilovanîyên xwe dispartin sibehin bi soz.
Yek carna wê ji min re digot:*

- *Eger tu ji min hez dikî, tê min fêrî
jibîrkirinê bikî. Heger bawerîya te bi
evîna me bê, tê min û dîrbûnê bi hev
bide nasîn. Heger bi rastî û ruhîna em bi
hev re ne, tê min û gelaciyê ji hev dîr
bixê.*

*Şev û rojan pesnê evîna me didan,
evîna du dilên perîşan, ku ji dîrbûnê di
agirê xwe de diqijilîn. Mixabin ew
kurtedem gelekî dirêj nedibû, em herdu
ji hev re qedexê dibûn..!*

*Kirasê bejînzirava buharê terîş terîşî
dibû. Payîzeke bi icacok û tirapêlk bû,
dar û sipîndaran xwe jî pelên xwe
dadîweşandin. Qedexbûn li himber min
û jîyanê radwestiya û digot:*

- *Heger ez te bi te qedexe nekim û te bi
agirê te nebrêjim, ma naxwe çima wê
navê min Qedexbûn be.*

*Hewar û gaziya min ezman diçirandin.
Hêsrên şopên xwe di dêmên min de
dikolan. Girî di qelxên çavên min de
dibûn golên ava genû. Dilê minê reben
dima temaşevanê bêçareya xwe. Rengê
buharê di mejiyê min de jibîr dibû.
Bêhna nêrgîz û sunbîlan rêkên pozê min
jibîr dikirin. Daxwaza min bi mirîna
zayînê ve, dibû armançek pêwest û min
jî xwe dipirsî: „Ma gelo ez di kîjan demê
de dijîm..?“*

*Destpêka demê ye yan dawî ya wê ye? Ez
Habilim yan Qabil im..Ez kîme?*

*Ez hew dizanim ez kîme yan ez çime,
mîrovim, tebame, hişkîm yan nermim..?
Min carna hest dikir ku ez valahîme!!!*

*Pîrsan di mejiyê min de hevdu dixwarin
û yek pîrsna xwe kifş dikirin: dem çiye?
Kê dem afirandiyê? Kê sal û meh
çêkirine? Kê roj û şev çêkirine? Kê
buhar, payiz, zivistan û havîn kirine pey
hev? Çima ne beroçeçî hevîn? Kê ez
dame vir û gotiye: „Li vira bijî! Tu
mîrovî li nav mîrovan be, tu Tebaye li
nav teban be. Jiyan eve, divê tu li vir
bijî“, kê gotiye?*

*Gelo raste ez heme.? Yan evaya xewneke
dûdirêje ji şerovekirinê re?
Lê ez bi rastî carna hest dibim, ku ez
heme. Jiber ku ez diêşim û gelek caran
nizanim çima ez xwe di qalikê xwe de
vedşêrim, ez di nava xwe de bi hebûnê
pîrr hest dibim.*

Tê bîra min ku evîneke min hebû, lê min nema ji mejiyê xwe bawer dikir. Min nema bawer dikir, ku bîranînên min yê nî taybetî hene. Hemû tiştên nasînê bi min re hene, dîsan jî ez nedîghame wê baweriyê, ku heme. Her û her dem henekê xwe bi min dîke û dibêje:

- *Tu tuneyî, tu ne tu tiştî!*

Gelo ma kê tunebûn çêkir? Ew kî bû yê, ku di rivê demê de rabû û got, „Tu heye û tu tuneye“? Herdem hebûnê ez di dergûşa bêçariyê de dilorandim û bi nazî di guhên min de dixwend:

- *Eger ez tunebama, tê jî tuneba, jiber ku hebûna min li ser piştê taliya te tê destpêkirin.*

Derdorî min tevde heste, hebûne, jiyane, cegere û hêze. Ez li xwe dizîvînim, ku jîherketî me. Ez ketime pêxîla qedereke çewt û genî, li hêviya hin hovan, ku bîr bibin bê ez çiqasî belengazim, bi nexweşî û derdên min hest bibin, lê ...!?

Di destpêka demê de, gava ku her tişt bi destan avu dibû û şehrestanî ya min mirovanî bû, hingî hebûnê pesnê min dida. Dema ku Xwedê hez kir, malek wî li ser rûyê erdê hebe, hingî destên min yê n pêşbûn di avakirina mala Xweda de, li wê tehtebejê. Lê îroj Xweda, hemî mirov û ta bi kevîrên malê li min bûne mîna gurên har. Pêxwas û çîqreş li ser serê min bûne şah û padîşah.

Bi her pêximberekî re ez diçûme nîmêj û rojîyê û Xweda di tu deman de ji min razî nebû ye! Ji bo nîzgeşt û dêran, ji bo çî cihê pîroz li ser qadê xwîna min herikiye. Di her deman de min gotiye: „Xweda yeke ne dizê û ne zaye, em tevede kolê Xwedane“.

Çi kesê ku li ser vê xakê bi pirtûka xweda girt bû hebûn, ji bilî min. Ez ew kesê hovim, ku tu sûde ne ji olê û ne ji êlê girtî.

Heger ez xwe bi xwe nekim hebûn, di tu deman de nabim hebûn û ne jî dibim. Ji ber ku di jiyane de tiştin hene dibêjinê can, ceger, mejî û dil. Dema ev bi min re heben ezê hebim.

*(Rojhilat di xestane te de asê bûye!!
Rojava di çepkên te de çêbûye!!
Bakur ketiye paş çeperên şevê!!
Başûr bûye leheug û hozanê revê!!
De rabe bo min bêje:
Kîjan darê ji dilê xwe re bikime kerker
Kîjan darbestê
Ji govenda birçiyar re bikime per
Kîjan çiyayî ji hejmartina qamçiyar re
Bikime ferheng.)*

Ehmed Hûseyîn.

EZ JI TE HEZDIKIM

Bi nazî xwe berdida damarên min û mîna peyalên meyê ez serxweş dibûm. Nazikbûnên jîyanê tev de di dilê min û xwe de dicivandin û em dibûn benderwarên mistek ax, ku me herduwan bicivîne. Li hêviya terh û şitlên evîna xwe, em dibûn du mûm û find. Her yek ji me ji bo yê din xwe dihilîne da yê din ber xwe bibîne.

Zivistan li pey Zivistanê, bi gilokên berfê, dilên me hênik dikirin. Min bi şabûn navê wê li ser berfê dinivîsand. Buhar bi xemla xwe yî çeleng û cîwan dihat, dilê min ji xizanîyan re dikir jîyan. Bi ba û baranê re, bi birûsk û tavan re, bi ewrên har re min û wê xwe dida ber meZRîb û şirikên hêviyan. Me xwe bi devdelinga paşerojek ne diyar ve digirt. Me hemî derd û kulên xwe dixistin buxçikên nehatinê.

*Ji hingivîna nava hezkirinê me bi aramî
herdên sorgulan dibîşkuwandin. Li
bexçeyên dildarîyê em dibûn pinpinîkin
windabûyî. Bi berbanga sibehê re me
sirûdên alal û binefşan diyarî bejma rojê
dikirin. Bi bêhmên indeko û nefelan re
xewmên me lişyar dibûn. Kerwanê şilêr,
sunbil û nêrgizan ji diyariyê re dibûn
qurban.*

*Havînê xwe disincirand û ji havîngelên
me re dibû rewerok. Havîn dibû
beyaniya deşt û zozana. Payiza reben bi
gemiyên temenê xwenî seridî re di mejiyê
demê de dibû golên bêrîkirinên qurmiçî.
Wê rengê xweyê zêrîn di buxçikên
jibîrkinê de dikirin zengilên bédengiyê.*

*Dîsan Zivistan dihat û dîsan min bi
gilokên berjê re navê wê dinivîsand û di
ber re jî min digot:*

- *Dilber ez ji te hezdikim....*

Ji te hezdikim..

Ji.....

Te.....

Hez.....

Di.....

•

Kim.....

ERÊ GULOKA MIN

Ji bo Cîhanê!

Erê gulokê! Em gihane hev ji bo em ji hev veqetin. Weke birîndarê, ku di şikeftê de bizûre, min bang te dikir. Tu caran ne dikete bala min û ne jî ez pê diramiyam, ku emê bigihên hev da em ji hev veqetin!

Di wê berbangê de min û te gunehên xwe bi lehîya ferêt re berdida. Bi fixan û azarên mêkewê re şeveqa derd û kulên me sîlavên dûrîyê li ser bejna bîranînan duçrisandin. Ew germaya di nav lihêfê de, seqema di nava me de vedimirand û hêvîyên me dibûn hehecîkên baskokirî di deşt û zozanên bêwariya me de. Weke pîzotên di bin tirafê de, xwezî û hêvîyên me, nalîn û hisretên me, fixan û derdên xwekuj, har dibibûn.

Erê gulokê! Ma ee em bûn bi sibehên bi mijê çavkilkirî bûn. Me bi azana dîkan re sûc û gunehên xwe bi kirasê Anahîta ve girêdidan. Me li ser benderan berxik dan dikirin û bi arava derdên xwe kulîlkên serçilmisî di bexçeyên bêwariyê de, bi omâd dikirin. Bi nîvîşk û qeymaxê serê sibehê re, me xurînîya evîna xwe dişkenand.

Weke baranê, ku her dilopek wê dibe qurban ji bo rewayê û can bide axê, me jî zewîyên xwe bi arava bendemanê avdidan û em dibûn mezeloqa şevên rojhilatê. Li ser xirbekan em dibûn polik û çavşînkên demên buhurî. Ez û te her û her bi evîna xwe ve diiman, wek du bilbilên serxweş, du çavên westyâî ji nerînê, du kildanên bê kil, du evîndarên bê gihîştin, du ewrên bê tav, du xetekên bê dest. Bi fîrandîna refên qitkan re me pîrêza zewîyên bêqidoş diçimî, lê payizeke çewt bi me dilîst.

*Erê gilokê! Êzê çawa pesnê vê diljarî û
dûrîyê ji te re bidim xuyanî? Êz di
kolanên bêxwedî re, bê nasname, xwe
pêşkêşî windabûnekê dikim. Di
navranên nexweşîyên sedsale de xwe
dadwerivînim devê demê, lê hêvîyên min
bê sûde dirîn. Parzûnkê belengazîya min
di devê efsanan de asê maye û bê ku ez
bizanibim dibim tewanbarê beravêtina
mişkan!!!*

*Erê gilokê! Heyva me diçû bin çarvan.
Kerwanê nêrgiz û şilêran ji buxçikên
penaberîyê dilhatin dizîn û em bê war, bê
hêvî, bê gilî û gazin di jiyana jîndar de
sermest diman.*

CAREKÊ ÇÛ Û NEMA HAT

*Bi sira bê re hêvîyên xwe daderivandin.
Du dilopên girî di çavên wî de asê
diman, volkanek di hinavan de dikeliya.
Kul û azarên wî di ser dev re diçûn û
xewnên revyayî di buxçikên tengayan de
xwe qilûs dikirin.*

*Şevê mîna devakî pîr xwe bi ser de
berdida û ew di şopên bîranîman de dibû
nêçîrovanê xwezîyên xwe yên ne diyar.
Ne li tu dema û ne jî li tu deverê, şopên
xwe ji bîr nedikirin. Weke mirî yê ku jî
gorê bête vejandin, di nav dehil û baxên
evîna xwe de digevizî û bê hempa dibû
paşayê dema xwe. Mîna perwaneyeke
sergêj di pêxîla yara xwe de difirya, xwe
bi ser de diçimand, destên wê digirtin,
maç dikirin û jê dipirsî:*

- De ka ji min re bibêje, ey delala derd û kulên min yên bê sînor! Ezê çawa sorgulên nazik di baxê evîna te de av bidim, da ev evîn geştir bibe? De ka bibêje ey xewna min ya bê xew! Çawa ezê bi agirê dûrbîna te nesûtim? Ez dizanim wê şîl û şaxên vê evînê li ber her rêkê şop bidin, wê li ber her awekê kat û zîl bidin û di ber her bayekî re wê bêhîn bidin û ezê bibim hozanê çavê teyên ji tîrsê westyî. De ka bibêje çima tu wa melûl û xemgînî, tu wa bê his û dengî? Ji bo çi tu li pîrsa min xwedî dernakevî?

Bi dil geşî berê xwe dida wî û bê ku hestên wî birîn bike, xwe bi destên wî ve digirt û dixwest ku rabe ser xwe. Lê dîsan bi erdê ve dihat xwar û digot:

- Ax melûlî, delalyo! Ma qey tu nizanî ku melûlî par û pişka meye? Evînbazî di warê mede qedexeyê hevî û omîdên me di hundirê şikestan de bizdyaî mane? De ka tu ji min re bibêje, çima kirî evîn ji dilan re qedexkirî be?

- Çima wê cihê terwan û mirinê be? Çima kirî ku evîn bazdayî û veşartî be? Çima wê evîn di dilê me de bi tirsê re bê kedîkirin?!

Herdû bi ser hev de dîtewiyan û şalîya dilûlî kirasê xwe bi ser wan de dikir. Defên sîngên wan bilind dibûn û dadiketen, diçûn û dihatin. Diçûn û dihatin. Carekê çûn ûnema hatin.

SERŞOKA GUNEHAN

Ji bo ye Beşîrê mele bavê Şahîn.

*Tê bîra te! Wexta ku te ez di birînên xwe
de vedşartim û te lertzên min dilorandin.*

*Liser çoga te ez û xewnên xwe yên
xilmaşbûyî dibûn du termên bê leqandin
û liv û te borîna min di parastegehên
dastanî de haş dikirin.*

*Di firehî û pehnîya gerdûnê de, te
kulîlkên xwestekên min diseridandin
barê koçerîya min li kerwanê bê dengyê
sîwar îhat.*

Dengekî ji taristaê ez vedciniqandim:

Bi kude kerwano?

Lê ti bersivên pûşt serê xwe randikirin.

*Qurçik û alî min jibîrdikirin, sînor û
bumbe sîbolên çibûn, yên çine min
nizanîbû.*

Di gavên şahrstanê de ezim xwedî yê
tekel û bi keskesorîya rengîn re dibîm
xweziyên qurmiçandî. Dibîm kurmikê
beravêtina di malzaroka paşerojê de.

Tê bîra te! Wexta zayîna derdên me yê
qedexkirî li hêviyan diterpilîn surgun û
meşextî li hev dibanyan. Bi nêrgizên
beriyên me re bêrîwan vala vedgeriyan
malên xwe.

Tê bîra te! Wexta ku koçên bêwariyê ji
bîranînên me re darbestek ji şoqil û
pîvongan darvedkirin.

Tê bîra te! Wexta ku te ez derbasî
serşoka gunehan kirim û bi hevokên
pîroz re canê me yê nazik li sûc û
gunehên me diqelibî û poşmanî yê me
hevdû dixwarin.

Mirin...Mirina min ya rojane dibû
hêlînkên zarokên bêmirês, her daxwaz
doz, lêbuhîrîn û derfet ew bû ku ez bijîm.
Bes bi tenha vê gotinê...bi.....jî.....n.

Pîrsne bê serî dihatin mejiyê bêçarî yê „
Çilo...Çawa hey dek û dolabên behesab“?

Hey xwedayê bej û avî yê, bê zanîn, bê hişîn, dibim agirê pîrozbahîyan. Dibim şahsiwarê hespên demên windayî û buhurî.

Bi koranî û ne koranî di xefk û davan de wedibim. Dibim sîstemên hevpişkirinê, hevpişkirina xwe ya ku her û her berdewame. Dibim êrîşên qayîş û berberîyê, dibim damar û rehên qirkirinê, qirkirina xwe bi xwe, di dema xwe ya jibîrbûyî di demê de.

Tê bîra te, wexta ku te ez di birînên xwe de vedşartim, û te lertzên min dilorandin.

Li ser çoga te ez û xewnên xwe yên xilmaş bûyî dibûn du termên bê liqandin û liv, û te borîna min di parastegehên destanî de haş dikirin.

Tê bîra te, wexta zayîna derdên qedexkirî li hevî yên me dibanîyan.

Tê bîra te, wexta ku koçên bêwarî yê ji bîranînên me re darbestek ji şoqil û pîwongan darvedkirin.

Tê bîra te, wexta ku em derbasî serşoka gunehan dibûn, û bi hevokên pîroz re canê me yê nazik li sûc û gunehan diqelibî, hingî poşmanî yên me hev dixwarin.

